

Notat

Forvaltningens bemærkninger og anbefalinger til det lokale Naturråds anbefalinger af 29. juni 2018, jf. bilag.

Naturrådets anbefalinger (jf. bilag):	Naturrådets supplerende bemærkninger (jf. bilag):	Forvaltningens bemærkninger:	Forvaltningens anbefalinger:
A. Et enigt naturråd vurderer, at forudsætningen for at udpege et kvalificeret Grønt Danmarkskort er et forbedret kendskab til naturtyper og arters forekomst. Derfor anbefaler naturrådet, at kommunalbestyrelserne snarest muligt iværksætter opdatering af kortlægningen af beskyttet natur. Teknisk anvisning til besigtigelse af naturarealer fra DCE, Aarhus Universitet benyttes, og data offentliggøres på Miljøportalen, så data for bioscores via udvidet artsregistrering bliver integreret i Biodiversitetskortet.	Kortlægningen vil give en opdateret viden om de lysåbne naturtypers nuværende naturtilstand og vil fremadrettet kunne danne grundlag for udpegning af natur med særlige beskyttelsesinteresser til Grønt Danmarkskort, ligesom data automatisk vil indgå i fremtidige opdateringer af planværktøjet "Biodiversitetskortet" og HNV-kortet til gavn for lodsejere, der ønsker at søge via støtteordninger knyttet op mod HNV. Ligeledes vil et opdateret grundlag lette myndighedsarbejdet i forvaltningerne. Der anvendes den nyeste tekniske anvisning for besigtigelse af §3-natur fra DCE. Nødvendigheden af at foretage udvidet artsregistrering hidrører fra måden Biodiversitetskortet (og HNV-kortet) er opbygget på. En udvidet artsregistrering er ikke væsentlig mere tidskrævende end en basisregistrering.	Anbefalingen er af primært teknisk karakter. Forvaltningen bemærker, at udvalget på mødet den 3. november 2016 (sag nr. 5¹) besluttede, at der skal ske en forbedret kortlægning af beskyttet natur med hensyn til HNV-kortlægning, og at kortlægningen er igangsat i forvaltningen. Der er afsat 0,25 årsværk i en treårig periode (2017-2019). Det vurderes ikke at være tilstrækkelige ressourcer til at dække en kortlægning af beskyttet natur i hele Viborg Kommune, men kun en delvis kortlægning. Desuden er der ikke afsat midler til fremtidig opdatering af kortlægning efter 2019. Kortlægning og overvågning af arter er en statslig opgave, som myndighedsfordeling er i dag. Der er ikke efter forvaltningens viden afsat midler til at øge denne overvågning/kortlægning i statens budgetter.	Forvaltningen vurderer, at alle beskyttede naturtyper opdateres i kommuneplanen ved næste revision af naturtemaet. I forhold til ressourcer vil det dog kræve, at der afsættes flere til kortlægning af naturtyper i kommunalt regi og af arter i statsligt regi for at kunne forbedre kendskabet til naturtyper og arters forekomst.
Et enigt naturrådet anbefaler, at kommunalbestyrelserne 1. Anvender følgende principper ved udpegningen af temaet "Naturområder med særlige beskyttelsesinteresser": Natura 2000 områder på land	-	Forvaltningen bemærker, at udpegningen af natur og landskab i kommuneplanen for Viborg Kommune² i dag omfatter følgende: Natura 2000-områder generelt (omfatter også Natura 2000 områder på land)	Forvaltningen anbefaler, at anbefalingen imødekommes, og at natur- og vildtreservater - i den udstrækning, at de ikke er eller bliver omfattet af

¹ <https://kommune.viborg.dk/Politik/Dagsordener-og-referater/Dagsordner-og-referater-fra-byraad-udvalg-raad-naevn/Klima-og-Miljoedudvalget/2016/11/03112016201611031230#5>

² <https://viborg.viewer.dkplan.niras.dk/plan/37#/4129>

• §3-beskyttede områder • Natur og vildtreservater • Større skove • Arealer som er fredet af landskab- og naturhensyn.		• §3-beskyttede områder • Fredskov (som omfatter alle større skove) • Fredede områder (som omfatter arealer, som er fredet af landskab- og naturhensyn). Natur- og vildtreservater – i Viborg Kommune pt kun Hjarbæk Fjord - er pt ikke omfattet selvstændigt, men Hjarbæk Fjord er omfattet af Natura 2000-områder.	udpegninger af Natura 2000-områder - kommer med i udpegningen i næste revision af kommuneplanen
Et enigt naturrådet anbefaler, at kommunalbestyrelserne 2. Anvender følgende principper ved udpegningen af temaet "Potentielle Naturområder": • Arealer som er udpeget til skovrejsning • Marginaljorde hvor der allerede er indgået frivillig aftale med lodsejer • Områder i umiddelbar tilknytning til habitatnatur, hvor ekstensivering er nødvendig for målopfyldelse, for eksempel en højmoses nærmeste opland. • Veldefinerede ådale inklusive skrænter • Humusholdige lavbundsarealer, fortrinsvis dyrkningsusikre lavbundsarealer.	• Ny potentiel natur placeres som hovedregel i tilknytning til eksisterende, værdifuld natur, hvor den nye natur kan bidrage til at skabe sammenhæng og ro-busthed de steder, hvor den ansvarlige myndighed har vurderet, at der er arter eller naturtyper, der skal beskyttes. • Som hovedregel skal dyrkningssikre arealer friholdes. • Der skal være fokus på at fremme livsvilkårene for truede arter på den internationale og nationale rødliste, fuglebeskyttelsesdirektivets bilagsarter, habitatdirektivets naturtyper og bilagsarter. • Udmøntning af udpegningen af potentiel natur bør følges op med forslag/anbefalinger til naturplan eller plejeplan for lodsejeren. • Anbefalingen er, at kommunalbestyrelserne gennem f.eks. KL arbejder aktivt for at kunne benytte jordfordeling til at flytte produktionsjord væk fra områder med høj naturværdi. • Lodsejerinddragelse og frivillighed forudsættes, når det drejer sig om privatejede arealer • Potentielle naturområder udlægges som hovedregel ikke i umiddelbar nærhed af husdyrproduktioner (af hensyn til ammoniakkravene og af hensyn til den fremtidige naturkvalitet). • At der lægges vægt på helhedstænkning og synergier i forhold til bosætning og turisme samt de rekreative og landskabelige værdier.	Forvaltningen bemærker indledningsvist, at der pt ikke er udpeget "Potentielle Naturområder" i Viborg Kommunes kommuneplan, men at det ifølge planloven skal ske ved den næste revision. Forvaltningen er enig i Naturrådets anbefalinger. Forvaltningen bemærker, at principperne om lodsejerinddragelse og frivillighed er et bærende princip i hele Natura 2000-planlægningen. Og at princippet om ikke at udlægge naturområder i umiddelbar nærhed af husdyrproduktioner var et princip, som indgik i Byrådets beslutning i sagen om justering af Natura 2000-områdernes grænser (mødet den 20. december 2017 (sag nr. 23³)). Desuden indgår mange af de anbefalede virkemidler i de værktøjer, som forvaltningen arbejder med i forbindelse med det store LIFE-IP projekt "Natureman - Landmanden som naturforvalter"⁴, som udvalget drøftede på mødet den 1. marts 2018 (sag nr. 9⁵).	Forvaltningen anbefaler , at anbefalingen imødekommes , og at de nævnte principper kommer til at indgå i den videre proces med revision af kommuneplanen

³ <https://kommune.viborg.dk/Politik/Dagsordener-og-referater/Dagsordener-og-referater-fra-byraad-udvalg-raad-naevn/Byraadet/2017/12/20december2017201712201700#23>

⁴ <https://kommune.viborg.dk/Borger/Natur,-miljoe-og-affald/Mose,-hede-og-andre-arealer/Natura2000/N2000Projekter/LIFE-IP-Natureman>

⁵ <https://kommune.viborg.dk/Politik/Dagsordener-og-referater/Dagsordener-og-referater-fra-byraad-udvalg-raad-naevn-2018til2021/Klima-og-Miljoedvalget/2018/3/01032018201803011200#9>

Et enigt naturrådet anbefaler, at kommunalbestyrelserne 3. Anvender følgende principper ved udpegningen af temaet "Spredningsveje for dyr og planter": • Vandløb • Levende hegn • Beskyttede sten- og jorddiger • Fortidsminder • Natura 2000 • Visse fredninger • § 3-beskyttede områder • Skove • Råstofområder, der i dag er natur • Småbiotoper.	• Det forudsættes her, at kommunalbestyrelserne gennem formulering af operative retningslinjer til plantemaet sikrer, at for eksempel udpegede læhegn, småbiotoper og skove ikke bliver pålagt restriktioner ud over gældende lovgivning, men at der ved for eksempel lovlig nedlæggelse af et læhegn, der udgør en spredningsvej, arbejdes aktivt for, at spredningsvejen opretholdes på anden vis.	Forvaltningen bemærker, at kommuneplanens udpegning af økologiske forbindelseslinjer⁶ skal revideres.	Forvaltningen anbefaler, at anbefalingen imødekommes, og at de nævnte principper kommer til at indgå i den videre proces med revision af kommuneplanen
Et enigt naturrådet anbefaler, at kommunalbestyrelserne 4. Anvender følgende principper ved udpegningen af temaet "Potentielle spredningsveje for dyr og planter": Der skal være fokus på, at udpegningerne skal bidrage til at skabe forbindelseslinjer mellem den værdifulde natur af en vis størrelse. Det skal ud fra registrering af arter og naturtyper give mening at sammenbinde naturområder med spredningsveje. Det vil sige, at de potentielle spredningsveje skal forebygge fragmentering af tørre henholdsvis våde naturtyper i landskabet	• Lodsejerinddragelse og frivillighed forudsættes, når det drejer sig om tiltag på privatejede arealer. • Har fokus på at fremme truede arter på den internationale og nationale rødliste, fuglebeskyttelsesdirektivet bilagsarter, habitatdirektivets naturtyper og bilagsarter.	Forvaltningen bemærker indledningsvist, at der i dag ikke er udpeget "Potentielle økologiske forbindelseslinjer" i Viborg Kommunes kommuneplan, men at det skal ske ved den næste revision. . Forvaltningen bemærker, at principperne om lodsejerinddragelse og frivillighed er et bærende princip i statens og kommunernes Natura 2000-planlægning⁷. Og at fremme truede arter og skabe sammenhæng med mening også er bærende principper i Viborg Kommunes godkendte Natur- og Parkpolitik "Grønne sammenhænge"⁸ og Natur- og Parkplanen⁹, som er under udarbejdelse	Forvaltningen anbefaler, at anbefalingen imødekommes, og at de nævnte principper kommer til at indgå i den videre proces med revision af kommuneplanen
B. Naturrådet anbefaler kommunalbestyrelserne at give borgerne mulighed for at abonnere på nyheder, høringer og lignende på det tekniske område.	-	Den mulighed findes allerede på Viborg Kommunes hjemmeside i form af update-ringsmail¹⁰	Forvaltningen vurderer, at anbefalingen ikke giver anledning til ændringer i kommuneplanen

⁶ <https://viborg.viewer.dkplan.niras.dk/plan/37#/4129>

⁷ <https://kommune.viborg.dk/Borger/Natur,-miljoe-og-affald/Mose,-hede-og-andre-arealer/Natura2000/Naturhandleplaner>

⁸ https://kommune.viborg.dk/Borger/Natur,-miljoe-og-affald/Skove-og-parker/Natur_og_Park_politik

⁹ <https://viborg.viewer.dkplan.niras.dk/plan/82#/>

¹⁰ <https://kommune.viborg.dk/Special/Subscription>

C. Naturrådet anbefaler, at kommunalbestyrelserne i deres by- og lokalplanlægning indtænker potentielle spredningsveje gennem beplantningsplaner m.v.	-	Det er en af målsætningerne i Viborg Kommunes godkendte Natur- og Parkpolitik "Grønne sammenhænge" ¹¹ og Natur- og Parkplanen ¹² , som er under udarbejdelse.	Forvaltningen vurderer, at anbefalingen ikke giver anledning til ændringer i kommuneplanen
D. Naturrådet anbefaler, at rådet fortsætter . Vi anbefaler, at kommunalbestyrelserne i det fremtidige arbejde inddrager erhvervs- og naturorganisationerne ved udmøntningen af Grønt Danmarkskort.	-	Det lokale Naturråd skulle ifølge bekendtgørelsen afslutte sit arbejde senest 15. juli 2018. Hvis rådet skal fortsætte, kræver det politiske beslutninger på tværs af de fire kommuner om organisering og kommissorium m.m. Viborg Kommune har som de fleste kommuner i forvejen et bredt sammensat Grønt Råd ¹³ , som hensigtsmæssigt kan varetage opgaven på kommunalt niveau.	Forvaltningen vurderer, at anbefalingen ikke giver anledning til ændringer i kommuneplanen

¹¹ https://kommune.viborg.dk/Borger/Natur,-miljoe-og-affald/Skove-og-parker/Natur_og_Park_politik

¹² <https://viborg.viewer.dkplan.niras.dk/plan/82#/>

¹³ <https://kommune.viborg.dk/Borger/Natur,-miljoe-og-affald/Mose,-hede-og-andre-arealer/Det-Groenne-Raad/2018>